

Explanatio sancti Thome

terra et ira populo huic etc. Et non credas quod hec ira sit p-
centu annos sed usque ad fines mundi quando plenitudo
gentium intraverit etc. Luc. 19. 2. 21. et Mat. 13. Non re-
linquetur lapis super lapidem qui non destruat. Deinde
cum dicit Nos autem etc. Ostendit remedium quod eis propositum
ut adhibere scilicet quod personaliter iret ad eos. Et circa hoc
duo facit. quod primo ponit propositum sue visitationis. Secun-
do impedimentum ibi. Sed impeditur etc. Tertio causas
quare volebat ire ibi. Que autem est etc. Dicit ergo Nos
fratres desolati a vobis a quibus eramus separati vel pro-
pter tribulationes vestras. ore id est carentes colloquio
ne. Et aspectu id est carentes visione. propter hec enim duo
necessaria est amici presentia. quod est consolativa. sed cor-
sumus presentes. 1. cor. 5. Ego absens quidem corpe pres-
ens autem spiritu etc. Abundantius festinauimus facies etc.
Et sicut corde sic et corpore presens esset. Ro. 15. Cupis-
ditatem habere veniendi ad vos ex multis causis precedenti-
bus annis etc. Festinauimus. dicit pluraliter. quia scribit
ex persona trium scilicet sui Siluani et Timothei. Ideo etiam
voluimus omnes forte semel. sed ego paulus semel et ite-
rum id est bis proposui. sed impediuit nos satanas id est
percurauit impedimenta forte per aeris tempestates Apoc.
7. Ibi sunt angeli qui tenent ventos. Deinde cum dicit
Que est enim. Ostendit causam propositi. primo quod ad
futurum. Secundo quod ad presens ibi Nos enim etc. Dicit
ergo. Desidero videre vos et gratias ago de bonis vestris
quod venerit vnicuique secundum opera. Maxima enim est retributio
predicatori ex his quos conuertit ad gaudium. quia gaudi-
um illorum est gaudium apostoli. quia bonorum eorum est bonum apostoli.
bonus enim effectus reducitur in bonum cause. Aut corona
glorie. quia pro certaminibus eorum: et iste qui induxit ad
certandum coronabitur. dux enim qui induxit milites ad pu-
gnam coronabitur. Eccl. 30. Qui docet filium laudabitur in illo
et in medio domesticorum in illo glorietur etc. Hec inquit spes
que est: Nonne vos? Immo sic. In futuro ante dominum no-
strum Iesum Christum in aduentu eius. sed etiam in presenti vos
estis apud omnes fideles gloria nostra. 1. cor. 9. Melius est
mibi mori quam ut gloriam meam quis euacuet etc. Et gaudium
quo letor de bonis vestris in presenti.

Capitulum tertium.

Propter quod non sustinentes am-
pli. placuit nobis remanere athe-
nis solis et misimus timotheum fra-
trem nostrum et ministrum dei in
euangelio christi. ad confirmandos vos et ex-
hortandos pro fide vestra. ut nemo moueat
in tribulationibus istis. Ipsi enim scitis quod in
hoc positi sumus. Nam et cum apud vos esse-
mus. predicabam vobis passuros nos tri-
bulationes: sicut et factum est et scitis. Propterea
et ego amplius non sustinens nisi ad cognoscere
domini fide vestram. ne forte temptauerit vos is qui
temptat. et inanis fiat labor noster. Nunc autem
veniente Timotheo ad nos a vobis et an-
nunciante nobis fidem et charitatem vestram
et quia memoria nostri habetis bonarum semper
desiderantes nos videre sicut et nos quod vos.
ideo consolati sumus fratres in vobis in om-
ni necessitate et tribulatione nostra pro fidem

vestram. quoniam nunc viuimus. si vos statim
in domino. Quam enim gratiarum actionem possu-
mus deo retribuere pro vobis in omni gau-
dio quo gaudemus propter vos ante deum
nostrum nocte ac die abundantius orantes
ut videamus faciem vestram compleamus ea que
desunt fidei vestre. Ipse autem deus et pater no-
ster et dominus Iesus Christus dirigat viam nostram ad
vos. Vos autem dominus multiplicet et abundare
faciat charitatem vestram in misericordiam et in omnes
que admodum et nos in vobis ad confirman-
da corda vestra sine querela et sanctitate an-
te deum et patrem nostrum in aduentu domini nostri Ie-
su Christi cum omnibus sanctis eius Amen.

Comemorauit tribulationes quas passi erant et remedi-
um quod propositum eis ipse dedit: hic ostendit quod eis subiecit
scilicet visitando per timotheum. Et primo agit de missione
nuncij. Secundo de relatione facta per eum ibi. Nunc autem
etc. Tertio de effectu relationis in apostolo ibi. Ideo consolatus
etc. Ite prima in tres. quod primo premitur eam quare mis-
sus sit eum. Secundo qualiter misit. Tertio eam propter quam
misit. Dicit ergo propter quod. id est quod impediuit nos sa-
tanas. in vos estis gloria nostra ideo non sustinentes potius
amoris inclinantis ad vos Esa. 1. Facta sunt mihi mole-
sta etc. Genes. 4. 5. Non se poterat eis cohibere. Placuit
nobis scilicet paulo et siluano remanere athenis solis et misimus
timotheum qui erat apostolo puenientissimus. Ibi. 2. Item
ne habeo tam vnanime quam sincera affectio. pro vobis sollicitus
sit. 1. cor. 4. Misit ad vos timotheum qui est filius meus
charissimus et fidelis in domino etc. Ite pro charitate adiunans
puer. 18. Fratres qui iuuat a fratre quasi ciuitas firma etc. Mis-
sus est. Ecclesie dignitas est. 2. cor. 11. Ministri christi sunt et
ego etc. Dicit autem ad confirmandum eos et referendus spiritus.
Deinde cum dicit Ad confirmandum etc. Dicitur quod mittit ad
confirmandum. Et primo facit hoc. Secundo ponit rationem confirma-
tionis ibi. Ipe enim etc. Dicit ergo Dico ad confirmandos et exhorta-
dos. quod pro exhortatione animi hominis confirmat. Job. 4.
Vacillantes confirmauerunt sermones tui etc. Lu. 22. Et tu
aliqui puerus confirma freres tuos etc. Et indigetis exhorta-
ri in fide vestra ut nemo moueat in his tribulationibus. Eccl.
10. Si spiritus preteritus habetis ascendet super te locum tuum ne dimi-
seris etc. Et autem ratio duplex confirmatio. Una ex ordinatione vi-
uina. Ipsi enim scitis etc. Quasi dicit Ita voluit deus ut pro
tribulationes in celum iraretur. Act. 14. Per multas tribu-
lationes oportet nos intrare in regnum dei. Et. 2. thi. 3. Pater
qui prole voluit viuere in christo ibi precitiosus patienter etc. Per
hanc viam iuit christus Luc. vl. Oportuit christum pati et resurre-
re et sic intrare in gloriam suam etc. Alia ratio est ex pre-
nuntiatione. quod pueri ministri ferunt. Unde dicit. Nam et cum apud etc. id est quod
ego pateri vobis tribulationes quas estis passi in istis annis. mi-
si etc. Quales scilicet esset fortis in fide. puer. 27. Diligent
agnosce vultu peccatorum tui et greges tuos sidera. Ite
temptat scilicet dyabolus. Mat. 4. Accedes temptator. Glo. Lu-
ius officium est temptare. Sed contra. Temptat mundus et caro. Ja-
1. Annusque temptat a concupiscentia sua etc. Item. Sen. 22.
Temptauit deus abraham etc. Hideo. Temptare est expugnare
de alio sumere. In hoc considerandum est ad quod velit sumere et
quod. Nam hoc est triplex. Aliter ipse cognoscat. Aliter ut alium co-
gnoscat faciat. Propter modo deus non temptat. ipse enim scit quid
est in homine. Jo. 2. Si sedo modo sic deus temptauit abraham. s.
ut alij sciret fidei eius. Sed primo modo temptare est duplex scilicet ut

in epistolam I ad Thessalonicenses III

moneat ad bonū sic ep̄s p̄mouēdos examiat. v̄l aliq̄s tē-
ptat vt decipiat et hoc ē dyaboli. qz sc̄z inq̄rit p̄ditōz bo-
minis vt fm̄ diuersas p̄ditōes ad diuersa vitia ad q̄ p̄ni
sunt iducat. 1. Pe. 5. Aduersari v̄l dyabolus. Officij
um q̄ ei ē rēptare ad decipiēdū. M̄d̄ aut̄ et caro dicit̄
rēptare materialit̄. qz p̄ ea ad q̄ ip̄a inclinant sumit̄ exp̄t-
mētū de hoīe v̄t firm̄ sit ad m̄data d̄i et dilectōz. Si
em̄ vicerit cupiscētia nō p̄fēt diligit deū. Et s̄it q̄n res
m̄di v̄l terr̄t v̄l afficiūt. Et s̄anis. qz si tēptatiōi non
resistat labor v̄l cēt inanis. Gal. 4. Timeo vos ne forte
sine cā laborauerim in vob̄. Eccl. 18. Dēs iusticie eius
q̄s opat̄ ē nō recodabunt. Inanis aut̄ d̄r resp̄ci merces
dis eīne. t̄n hōa an̄ p̄ctm̄ cōmissa ad aliq̄d valēt. qz post
penitētiā reuult̄ cūr et disponit̄ q̄s facit̄ ad p̄uertēdum.
Deide cū dicit̄. Hūc aut̄. D̄ndit̄ quōd reuult̄ t̄bimo-
tibe bona eoz p̄tinētia ad deū et aplm̄. Ad deum fidē et
charitatē. Gal. 6. In x̄po ih̄u neq̄ circūcisio aliq̄d v̄z me-
qz sp̄ciū sed noua creatura. Sed fidē etiā ad aplm̄. Cū
dicit̄. Et qz memoriā. Eccl. 49. Memoria v̄s in cōposi-
tōe op̄is sc̄a op̄ p̄gnētarij. 2c. puer. 10. Memoria in
s̄i cū laudib̄. 2c. Desiderantes videre nos sicut et nos
vos. Aug. Dur̄ ē anim̄ q̄ dilectionē t̄ h̄ nō vult̄ ip̄d̄-
re nolit̄ rep̄dere. Ita. 51. Attēdite ad ab̄raam̄ patrē v̄z
2c. Deinde cū dicit̄. Ido solati. 2c. Pōnit̄ effect̄ re-
latis triplex. sc̄z sp̄ialis solationis gr̄atiactōis ibi.
Quā em̄. 2c. Et orōnis multiplicare ibi. Noctē. 2c. Dicit̄
ergo. Quia talia audiuim̄ de vob̄ licet necessitates tē-
poraliū imineāt et tribulatiōes corpales. t̄n solati sum̄
p̄s. Sc̄m̄ multitudinē doloz meoz in corde meo. 2c. 2.
cor. 1. D̄ndit̄ deus et pat̄ d̄ni n̄ri ih̄u x̄pi. pat̄ misericor-
diar̄ et de tot̄ solatiōis. Et hoc p̄ fidē v̄z. id est
audiēs firmitatē fidei v̄s. Cū viuim̄. 2c. Quasi dicat̄.
Tantū diligo statū v̄z qz reputo me p̄ ip̄s viuere. Sc̄n.
45. Sufficit mihi si adhuc s̄it̄ meus viuūt. Deind̄ cū
dicit̄. Quā em̄. 2c. Pōnit̄ fecit̄ mod̄ relatiōis facie. s.
gr̄atiactōis. Quasi dicat̄. Nō sufficio q̄ aliqua p̄dignaz
gr̄atiactōne agā deo p̄ vob̄. Dich. 6. Quid dignū of-
ferā d̄no. 2c. p̄. Quid retribuā d̄no p̄ oib̄. 2c. Referēs
de s̄it̄ t̄n gr̄atiactōes. Cū oī gaudio. qd̄ oīno nō ē ex-
terius. s̄z in p̄ciētia an̄ d̄nz q̄ videt̄ eā. Al̄ an̄ d̄nm̄. qz de
p̄tio placet deo. 1. cor. 13. Cogaudet̄ d̄icit̄. 2c. Deind̄
de cū dicit̄. Noctē. 2c. Pōnit̄ tertī effect̄ relatiōis. et p̄-
mo p̄pōit̄ multiplicatē orōis. Secūdo ostēdit̄ qd̄ orādo
op̄ret̄ ibi. Ipe aut̄. 2c. Dicit̄ ergo. S̄r̄as agim̄ de p̄terit̄.
nec t̄n d̄ficiam̄ q̄n orēm̄ p̄ futuris. Imo noctē ac die. id
est aduersis et p̄p̄eris. p̄s. Vesp̄e et m̄ae ac meridie nar-
rabo. 2c. Que desunt. 2c. Nō q̄des de necessitate fidei. s̄z
aliq̄ secreta q̄ nec v̄n apl̄s eis p̄dicauit̄ in sua nouitate. 1.
cor. 3. Nō potui loq̄ vob̄ q̄n sp̄ialib̄. s̄z quasi carnalibus
2c. Job. 16. Multa habeo vob̄is loq̄ nō potest̄ portare
mō. Deinde cū dicit̄. Ipe aut̄ de. 2c. Demōstrat quid
op̄ret̄ eis. Et circa hoc p̄mo ostēdit̄ qd̄ petat̄ ibi. Ad con-
firmāda. 2c. Pet̄it̄ aut̄ duo. Cū ex p̄te sua vt posset̄ ire
ad eos. Cū dicit̄. Ipe de. et pat̄ n̄r. 2c. Job. 20. Ascendo
ad patrē meū et p̄rem v̄m. 2c. puer. 16. P̄ois ē p̄parare
animū. et d̄ni gubernare linguā. 2c. Aliud ex p̄te eoz. Cū
dicit̄. Vos aut̄ multiplicet̄ sc̄z in fide. 2. reg. 24. Adau-
geat̄ d̄ns p̄p̄m̄ suū cētupl̄z q̄ sunt. 2c. Et vt augeant̄
merita. Cū dicit̄. Et ab̄ndare faciat̄ charitatē v̄ram que
sem̄p̄ i via crescere p̄t̄. Col. 3. Sup̄ oīa charitatē habes-
te qd̄ ē vinculū p̄fectiōis. 2c. Et p̄mo inuicē. Secūdo ad
oēs. Gal. 6. Op̄emur bonū ad oēs. maxie aut̄ ad dome-
sticos fidei. 2c. Et p̄t̄ exēplū de seip̄o dicēs. Quem ad-
modū. 2c. Quasi dicat̄. Sicut et ego diligo vos. 2. cor.
7. In cordibus n̄ris estis ad cōmuniendū et ad cōiuuē-
dū. Sed ad qd̄ pet̄it̄. Ad p̄firmāda corda v̄ra sine q̄re

la. id est vt nullus possit cōqueri de vob̄is. Lu. 1. Inceden-
tes in oib̄ m̄datis et iustificatiōib̄ sine q̄rela. 2c. In
sc̄itate aut̄ deū sc̄z q̄ cor videt̄. Lu. 1. In sc̄itate et iusticia
corā ip̄o. 2c. Et hoc apparet in aduētū d̄ni n̄ri ih̄u x̄pi vt
vos inuicet̄ sc̄os qui aduēt̄ erit̄ euz oib̄ sc̄is id ē s̄it̄ in
cōspectu ei⁹ sicut sunt oēs sancti ante eū.

Capitulū quartū.

DEcetero ergo f̄res rogam⁹ vos et
obsecram⁹ in d̄no ih̄u vt quēad-
modū accepistis a nobis quōd opor-
teat vos ambulare et placere deo
sic et ambuletis vt abūdetis magis. Scitis enī
q̄ p̄cepta dederim vob̄ p̄ d̄nm̄ iesuz. Hec est
em̄ volūtas dei sc̄ificatio v̄ra. vt abstineatis
vos a fornicatiōe. vt sciat vnusq̄sq̄ v̄z vas
suū possidere in sc̄ificatiōe et honore non in
passiōe desiderij sicut et gētes q̄ ignorāt deū.
Et ne q̄s sup̄grediat̄ neq̄ circūuēiat in ne-
gocio frat̄r̄ suoz qm̄ vindex est d̄ns de his
oibus sicut p̄dixim⁹ vob̄is et testificati sum⁹
Nō em̄ vocauit nos de⁹ in imūdi cā s̄z i san-
ctificationē. Itaq̄ q̄ hec spernit̄ nō hominē
sp̄nit sed deū. q̄ etiā d̄dit sp̄m̄ suū sc̄m̄ in no-
bis. De charitate aut̄ fraternitatē nō neces-
se habuim⁹ scribere vob̄. Ip̄i em̄ vos a deo
didicistis vt diligat̄ inuicē. Et em̄ illd̄ faci-
tis in oēs f̄res in vniuersa macedonia. Ro-
gam⁹ aut̄ vos f̄res vt abūdetis magis et ope-
rā detis vt q̄eti sitis et vt v̄m̄ negociū agat̄
et opemini māib⁹ v̄ris sicut p̄cepim⁹ vob̄ vt
et hōeste ambuletis ad eos q̄ foris sunt et nul-
lius aliquid desideretis.

Supra cōmēdauit apl̄s fideles de p̄stātia in tribulatiōi-
bus et alijs d̄ois: h̄ in futurū monet ad h̄n̄ agendū. Et p̄-
mo p̄pōit̄ generalē amonitiōne. Secūdo specificat̄ ibi.
Et abstineatis. 2c. Circa p̄m̄ duo facit̄. qz p̄mo p̄pōit̄
int̄tū. Secūdo rōez monitiōis assignat̄ ibi. Et abūdetis
2c. Dicit̄ q̄. Audiuit̄ bōa v̄ra p̄terita. s̄z in futurū rogam⁹
2c. Inducit̄ at̄ eos p̄mo ex p̄te sua. Et ido dicit̄. Rogam⁹
p̄s. Rogate q̄ ad pacē sunt. 2c. Itē ex p̄te x̄pi. et sic dicit̄
Obsecram⁹ 2c. Obsecrat̄ aut̄. qz erāt p̄fecti. 1. thy. 5.
Seniore ne increpaueris sed obsecra vt pat̄rez. Sed qd̄
rogat̄. Et quēadmodū. 2c. Docuerat eos apl̄s quōd opor-
teret eos ambulare in via cōi iusticie q̄ ē p̄ mandata. Cū
dicit̄. Accepistis. 2c. p̄s. Cū m̄datōz tuoz. 2c. Itē quō
placerēt deo in via p̄silioz. Sap. 4. Placēs deo fact⁹ ē
dilect⁹. Et quō abuletis sc̄z p̄ rectā opationez Job. 12.
Ambulate dū lucē habetis. Quōd placetis sc̄z p̄ rectā in-
t̄tionē. Sic et abuletis id ē vt fuerit̄ p̄mā doctrinā nō res-
cedēdo ab ea. Gal. 1. S̄z licet nos aut̄ angel⁹ de celo euā-
gelizet̄ vob̄ p̄ter q̄ qd̄ euāgelizauim⁹ vob̄ anathema sit.
Nō monitiōis accipit̄. p̄mo ex fructu suate monitiōis.
Secūdo ex ip̄a monitiōe ibi. Scitis em̄ q̄. 2c. Dicit̄ q̄. Licet
sitis boni t̄n p̄ exercitiū m̄datōz et cōsilioz abūdabit̄
et proficietis. 2. cor. 9. Potēs est de⁹ oēm̄ gratiā abū-
dare facere i vob̄is. 2c. Et em̄ charitas tā magna qz sem̄-
p̄ restat q̄ p̄ficiēdiū sit. Itē q̄ ex monitiōe accepistis hōne-
sta sit et v̄rilia. p̄s. Rex d̄ni imaculata. 2c. puer. 6. Man-
2 ij